

datum	23-01-2023
portefeuillehouder	Ad de Regt
contactpersoon	Wilco van Bodegraven
fractie(s)	N.a.v. bespreking tijdens politieke avond van 19-01-2023
onderwerp	Raadsvoorstel Beleidsplan gemeentelijke water en klimaatbestendig 2023 - 2027 (D/22/074316)

Tijdens de bespreking van het raadsvoorstel Beleidsplan gemeentelijk water en klimaatbestendig 2023 – 2027 op de politieke avond van 19 januari 2023 zijn de volgende technische vragen gesteld die het College nog moet beantwoorden.

Vraag

Welke mogelijkheden zijn er om een lager ambitieniveau te kiezen omdat de kosten in de toekomst behoorlijk stijgen?

Antwoord

Eerst een opmerking vooraf: de raming is dat de kosten stijgen van 6,5 miljoen euro in 2023 naar 12,9 miljoen euro in 2059. Hierin is de uitbreiding van 300 woningen per jaar tot 2040 ook meegerekend. Deze huishoudens gaan ook rioolheffing betalen. Dat betekent dat de kosten over meer betalende inwoners wordt verdeeld.

De doelen die de grootste bijdrage hebben aan de kostenstijging zijn:

1. Inzamelen van afvalwater i.c.m. met bodemdaling (label B)
2. Lozingen van verdund afvalwater via riooloverstorten (Label B)
3. Wateroverlast: verkeershinder en schade aan panden (label B voor bestaand gebied)
4. Aandachtsgebieden houten funderingspalen (label B)

Het verzamelen van afvalwater is een wettelijke taak. Dat kunnen we in principe op een lager ambitieniveau doen. Het nadeel hiervan is dat we minder renoveren en vervangen, maar het incidenteel onderhoudsbudget ook hard zal stijgen. Op korte termijn levert dit een beperking van de kostenstijging op, maar we zullen op termijn duurder uit zijn. Daarom kiest het college hier niet voor. De vervangingskosten van riolering op slappe bodem zijn het hoogst. Om hierop de lange termijn op te besparen kiezen we juist voor matig of licht zettingsgevoelige funderingstechnieken bij vervanging.

De redenen om de Binnenstad, Bomen- en Bloemenkwartier, Staatsliedenkwartier en een aantal straten in Harmelen te reconstrueren, riool te vervangen en af te koppelen zijn de hierboven genoemde doelen 2 – 4. De keuze voor een lagere labels betekent dat we deze wijken niet gaan aanpakken en accepteren dat de huidige situatie van riooloverstorten en risico op paalrot nauwelijks afneemt en zo blijft.

Bij wateroverlast is er feitelijk geen keuze omdat label B gelijk staat aan de landelijk norm uit de concept Landelijke maatlat klimaatadaptieve en groene bebouwde omgeving waarover de Tweede Kamer in 2023 een besluit neemt.

Vraag

Wij vinden de risico's onderbelicht: half miljoen euro voor bomen, tegemoetkoming projectontwikkelaars en hogere beheerkosten bij de nieuwe plangebieden. Welke maatregelen denkt de wethouder te nemen?

Antwoord

- Half miljoen euro voor bomen: het gaat hier om het planten ca 3.400 bomen die nodig zijn om in voortuinen om label B te halen voor de gevoelstemperatuur overdag. De half miljoen staat voor de waarde van de bomen. Op dit moment komen er steeds meer initiatieven om bomen te planten of stichtingen die bomen weggeven aan inwoners. We gaan onderzoeken of we een samenwerking kunnen vinden met zulke partijen.
- Tegemoetkoming projectontwikkelaars: dit kan op de korte of middellange termijn een financieel risico zijn om het financiële risico op de lange termijn te beheersen. Het is ook een risico en geen feit omdat we nu niet weten of er locaties zijn waar funderingen nodig zijn die tot onacceptabele hoge kosten voor projectontwikkelaars leiden. Het verkennen hiervan is ook geen proces van een paar maanden en kan vroegtijdig worden opgenomen in de begroting of een bestuursrapportage als het van toepassing is.

- Hogere beheerkosten bij nieuwe plangebieden: het beleid is er juist opgericht om de beheerkosten zo laag mogelijk te houden door juist waterrobuust, klimaatbestendig en bodemdalingsbestendig te bouwen.

Vraag

Wat als een bewoner het niet kan betalen, stopt het beleid dan?

Antwoord

Een onderdeel van het beleid is dat we inwoners stimuleren en inspireren om zelf maatregelen te nemen. Dit is op vrijwillige basis (behalve 50 mm waterberging op eigen perceel bij nieuwbouw, maar dat wordt ook Rijksbeleid). Als een inwoner dat niet kan betalen dan zal diegene dat niet doen. Er zijn echter ook genoeg inwoners die het wel kunnen betalen. We hebben het ook nog over een termijn van 27 jaar tot 2050. Iemand die het nu niet kan betalen kan het mogelijk wel over vijf of tien jaar betalen. Daarnaast zijn er maatregelen die meer geld kosten en anderen minder geld. Een regenpijp doorzagen en een bochtstuk erop zetten kost weinig en daarvoor is de subsidie voor het loskoppelen kostendekkend.

Vraag

Wordt er in dit plan bij de kosten nog uitgegaan van meeliften?

Antwoord

In dit plan wordt *niet* uit uitgegaan van meeliften.

Vraag

Het stuk legt de nadruk op wateroverlast (86 mln), terwijl droogte meer onkosten levert (605 mln) en hittestress meer sterfgevallen (6.7 mln + 10-tallen sterfgevallen). Er staat geen doel in het stuk m.b.t. het tegengaan van droogte. Waarom is dat? Zou er in de toekomst zo'n doel toegevoegd kunnen worden?

Antwoord

Op de pagina's 19 – 21 staan drie doelen in voor droogte. Droogte heeft door gebrek aan neerslag twee gevolgen. De grondwaterstand daalt en er komt geen natuurlijke verversing van oppervlaktewater. Dit heeft als consequenties dat de slappe bodem sneller daalt, houten funderingspalen (vaker) droog komen te staan en dat de waterkwaliteit in de sloot minder wordt. Voor deze drie consequenties hebben we doelen bepaald. Daarnaast zorgt meer groen voor meer infiltratie van neerslag in de bodem zodat de grondwaterstand in de droge periode minder ver daalt.

Vraag

Hoe worden de doelen m.b.t. hittestress gerealiseerd? Deze komen niet terug bij de inrichtingseisen. Daar vinden we wel:

- (p39) 14. Vitale en kwetsbare functies moeten bestand zijn tegen langdurige droogte
- (p40) 5. Vitale en kwetsbare functies en groenvoorzieningen in de openbare ruimte moeten bestand zijn tegen hitte.

Antwoord

Belangrijke middelen om hittestress te reduceren is bomen planten die oud kunnen worden en verharding vervangen door groen. Hiervoor staan inrichtingseisen op pagina 39 en 40 en inrichtingsprincipes op pagina 40, 41 en 42. We zien dat er een titel is weggefallen halverwege pagina 40. Boven 'wateroverlast' hoort de titel: "Hoe bereiken we dit in de openbare ruimte: inrichtingsprincipes bestaande bouw" te staan. Dit passen we aan in het beleidsdocument.

Vraag

Gaan we met dit plan voldoen aan de Europese normen voor grondwater en oppervlaktewater?

Antwoord

Deze normen zijn verwoord in de Kaderrichtlijn Water (KRW). De grotere wateren zoals de Oude Rijn en Grecht zijn zogenaamde 'waterlichamen'. Hiervoor zijn normen opgesteld waaraan deze waterlichamen aan moeten voldoen in 2027. Het waterschap is hiervoor verantwoordelijk. Al het andere oppervlaktewater valt onder de categorie 'overig water'. Dit is al het gemeentelijk water. Hiervoor zijn geen normen voor opgenomen in de

KRW. Als gemeente en waterschap zetten we ons wel in om hier de ecologische waterkwaliteit zo goed mogelijk te krijgen, omdat dit ten goede komt aan biodiversiteit en er mooier uit ziet.

Vraag

Waarom ligt er zoveel nadruk op de milieu-impact van riolering ten opzichte van de levensduur?

Antwoord

Een zo lang mogelijke levensduur van riolering is een basisuitgangspunt van het rioleringsbeheer in gemeente Woerden. Een zo lang mogelijke levensduur zorgt ook voor de laagste kosten, omdat we minder hoeven te vervangen. We leggen al heel wat jaren vooral pvc rioolbuizen, omdat deze de langste levensduur hebben en het beste tegen schadelijke rioolgassen bestand zijn. Volgens de laatste levenscyclusberekening hebben pvc rioolbuizen ook de laagste milieu-impact. Het doel om de milieu-impact te verkleinen is bedoeld om aan te geven dat we er aandacht voor hebben en onderzoeken hoe het rioleringsbeheer zo duurzaam mogelijk kan. Ook het relinen past hierin. Dit heeft een veel lager milieu-impact dan een nieuwe rioolbuis en verlengt de levensduur van de huidige rioolbuis.

Vraag

Zijn we niet te laat met infiltratiedrains in het Bloemenkwartier?

Antwoord

Voor het paalrotproces is zuurstof nodig. Dit gebeurt als de paal droog komt te staan. Zodra de paal weer onder water staat dan stopt het rottingsproces omdat de zuurstoftoevoer stopt. Als de gemeente infiltratiedrains aanlegt – en waar nodig de inwoners zelf een drain langs de achtergevel leggen – dan stijgt de grondwaterstand en staan de palen continue onder water. Uitzondering is misschien een maand tijdens een hele droge zomer als er overal watertekort is. Elke paal die nog voldoende draagkracht heeft zal deze draagkracht behouden vanaf het moment dat deze onder water komt te staan (er vanuit gaande dat er geen andere schadelijke factoren spelen). We weten niet wat de toestand de palen in het Bloemenkwartier. Het zou kunnen dat we te laat zijn voor een aantal woningen, maar voor de meeste woningen is het waarschijnlijk wel op tijd. We pakken de straten waar woningen een hoog risico lopen als eerste aan. Beginnend met de Leliestraat e.o.

Vraag

Voor overstromingsrobuust bij nieuwbouw staat nu als inspanningsverplichting. Waarom is dit geen resultaatverplichting?

Antwoord

Overstromingsrobuust betekent dat we zo bouwen dat we schade en slachtoffers van een dijkdoorbraak van de Lekdijk zoveel mogelijk beperken. In de praktijk betekent dit bijvoorbeeld dat we een nieuwe woonwijk ophogen tot minimaal boven NAP, drijvend gaan bouwen, overal op de begane grond een afsluitbare parkeergarage of bijvoorbeeld een waterkering om een woonwijk aanleggen of in de buitenste rij woningen integreren. Onder welke voorwaarden dit haalbaar is verschilt per locatie. De recente Kamerbrief water en bodem sturend vraagt gemeenten en andere betrokkenen om hier een goed onderbouwde afweging in te maken. We kunnen in principe onszelf als gemeente een resultaatverplichting opleggen. Dit heeft wel als verregaande consequentie dat alle bouwprojecten vanaf nu rekening moeten houden met een behoorlijke extra kostenpost waarvan de (financiële) consequenties onmogelijk vallen te voorzien. Daarom kiest het college hier niet voor maar wel voor een inspanningsverplichting die ruimte geeft om de juiste, aanvaardbare afwegingen te kunnen maken bij projecten.

Vraag

Per mail is ons geattendeerd op een tweetal tekstuele omissies. Die repareren wij graag, het gaat om de volgende:

- *Pagina 32 onder het kopje Reconstructie Oudere Wijken. Bij het punt actie staan de locaties in Harmelen abusievelijk niet vermeld.*
- *Pagina 69 onder punt 7 van de actielijst. Hier staat elk reconstructiegebied genoemd maar abusievelijk niet de twee locaties in Harmelen.*

Antwoord

We gaan dit aanpassen in het beleidsplan.